

Šíleně rychlé zadlužování země Schillerovou absolutně netrápí

- CZ24 News | 15. srpna 2021

ČESKO: Rychlé zadlužování státu, které bylo v prvním čtvrtletí druhé nejrychlejší z celé Evropské unie, nechává ministryni financí Alenu Schillerovou klidnou. A to i přesto, že před současným přístupem vlády varují jak odborníci, tak i Nejvyšší kontrolní úřad. Ten totiž ve své pravidelném stanovisku uvedl, že loňský obří schodek státního rozpočtu ve výši 367,4 miliardy korun z poloviny nesouvisel s protikoronavirovými opatřeními. Stát měl navíc dle kontrolního úřadu místo toho raději šetřit.

Před prudkým navyšováním zadluženosti varují odborníci delší dobu. A to jak Národní rozpočtová rada, která kritizuje vysoké schodky státního rozpočtu u měsíčních plnění, tak i Nejvyšší kontrolní úřad. Rozpočtová rada v minulosti upozorňovala, že za prvních pět měsíců stát nasekal schodek ve výši 255 miliard korun, přičemž jen 60 miliard se dá přičíst na vrub koronavirových opatření, jako je program Antivirus nebo kompenzační bonusy. Zbytek jde pak za hospodařením ministryně financí Aleny Schillerové (za ANO).

Varování před vysokým zadlužováním se také znásobila po nových číslech Eurostatu, kdy za první čtvrtletí došlo k navýšení dluhu v poměru k hrubému domácímu produktu o 6,3 procenta na 44,1 procenta. Česká republika se tak stala druhou zemí v rámci Evropské unie, kde dluh rostl nejrychlejším tempem. Horší byl už jen Kypr.

S kritikou přišel také Nejvyšší kontrolní úřad, který ve svém stanovisku uvedl, že veřejný dluh v minulém roce překročil hranici dvou bilionů korun. Nižší dluh vykázaly ze států Evropské unie jen tři státy, přesto je varovné, jakým tempem se vláda Andreje Babiše zadlužuje. „NKÚ při kontrolách pravidelně naráží na neefektivní vynakládání prostředků státu. Jsem přesvědčen, že kdybychom důsledně hledali úspory, dokázali bychom do rozpočtu vrátit oněch 20 miliard ročně, nutných k tomu, abychom zastavili ještě před hranicí dluhové brzdy,“ řekl ke stanovisku prezident kontrolního úřadu Miloslav Kala s tím, že v dalších letech bude tempo zadlužování druhé nejrychlejší ze zemí unie.

Ministryně Alena Schillerová však v odpovědi uvedla, že stát se hranici dluhové brzdy zdaleka neblíží. „V roce 2024 by podle konsolidačního plánu představeného na jaře nemělo zadlužení přesáhnout 52,8 procenta. Obavy o prolomení dluhové brzdy tak nejsou na místě. Počítáme s postupným snižováním strukturálního salda, a to o půl procentního bodu HDP ročně. Konsolidujeme přiměřeně,“ uvedla Schillerová.

Podle ní navíc není tak hrozné, že se stát zadlužuje nejrychleji z celé Evropské unie kromě Kypru. „Titulek pěkný, realita je ale trochu jiná. Výhodně jsme předfinancovali splátky našeho dluhu až do konce roku. Ještě s nižšími úrokovými sazbami. Ve zbytku roku tak už budeme patřit k těm nejdisciplinovanějším zemím,“ dodala Schillerová.

Kromě rozpočtové rady a kontrolního úřadu upozorňuje na vysoké zadlužení také [analýza](#) Raiffeisenbank. Ta uvádí, že je nejvyšší čas začít konsolidovat veřejné finance a dluh snížit. Pokud by totiž nedošlo k ozdravení veřejných financí, tak bude Česká republika mít nejhlubší deficit veřejných financí v Evropské unii. Pokud by se opatření zavedla nyní, tak by ke stabilizaci veřejných financí došlo právě v roce 2024.

Hlavním nástrojem by byla opatření jak na výdajové, tak na příjmové straně. Zvýšit by se musely daně z příjmu fyzických osob, snížit sazby sociálního pojištění hrazené zaměstnavatelem, zavést globální minimální korporátní daně, rušit daňové výjimky, redukovat dotace nebo spořit na provozu státu.

To by podle analýzy mělo za následek, že se ročně sníží deficit o 1,7 procenta, tedy okolo 110 miliard korun. A to bez zásadního dopadu na chod ekonomiky. „Zmrazit výdaje na úrovni roku 2020 nestačí. Dluh by i po roce 2024 dál rostl. Ale přijetí cíle do tří let cyklicky vyrovnaný rozpočet je rozumně ambiciózní cíl, který zastaví zadlužování na cca 45 procent hrubého domácího produktu,“ řekla hlavní ekonomka Raiffeisenbank Helena Horská.